Ṛshi mit den Patronn. Gâthina, Gâdheja und Gâhnava. Kämpft mit Vasishṭha um den Vorrang und um den Besitz einer Wunderkuh; soll ein Gesetzbuch, den Dhanurveda und ein medicinisches Werk verfasst haben. Pl. *sein Geschlecht.* — β) eines Schullehrers. — *b*) *ein best.* Katuraha; vollständig विश्वामित्रस्य संज्ञयः. — *c*) **ein best.* Anuvâka. = विश्वामित्रस्यानुवाकः. — 2) f. विश्वामित्रा N. pr. eines Flusses.

विश्वामित्रकल्प m. Titel eines Werkes.

विश्वामित्रजमदग्नि m. Du. Viçvâmitra und Gamadagni ṚV. 10,167,4.

विश्वामित्रनदी f. N. pr. eines *Flusses.*

विश्वामित्रपुर n. oder °पुरी f. N. pr. einer *Stadt.* Davon Adj. °पुरीय Pratigñâs. 83, N. 3.

विश्वामित्रप्रिय m. 1) **Cocosnussbaum.* — 2) Bein. Kârttikeja's.

विश्वामित्रराशि m. N. pr. eines Mannes Ind. Antiq. 6,211.

विश्वामृत Adj. etwa *für allezeit unsterblich.*

विश्वायन Adj. *überall hindringend, allwissend.*

विश्वायु 1) Adj. so v. a. विश्वंकृष्टि. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Purûravas. Es könnte auch विश्वायुस् gemeint sein. — 3) n. *alle Leute.*

विश्वायुपोषस् Adj. *allen Menschen Gedeihen schaffend.*

विश्वायुवेषस् Adj. *alle Leute erregend, — schreckend.*

विश्वायुस् 1) m. s. u. विश्वायु 2). — 2) n. *Gesammtleben, Gesammtgesundheit* (in einer Formel).

विश्वाराज् Adj. *allherrschend.* Vgl. *विश्वराज्.

विश्वावट् m. N. pr. eines Mannes.

विश्वावत् Adj. etwa *allgemein.* Als Beiw. der Gañgâ angeblich = विश्वमवती पालयत्री.

विश्वावसु 1) Adj. *Allen wohlthuend* (Vishṇu). — 2) m. *a*) N. pr. α) eines Gandharva. — β) eines Sâdhja. — γ) eines Marutvant. — δ) eines Sohnes des Purûravas, eines zu den Viçve Devâs gezählten Wesens. — ε) eines Fürsten der Siddha. — ζ) eines Sohnes des Gamadagni MBh. 3,116,10. — η) *eines Manu. — ϑ) eines Dichters. — *b*) *das 59ste Jahr im 60jährigen Jupitercyclus.* — *c*) *der 7te* Muhûrta AV. Gjot. 1, s. 2,7. — 4) *f. *Nacht.*

विश्वावास m. *der Behälter von Allem.*

विश्वास m. (adj. Comp. f. आ) 1) *Vertrauen,* — *zu* (Loc., Gen., Instr., Instr. mit सह oder im Comp. vorangehend). — 2) *ein anvertrautes Geheimniss.*

विश्वासकारक Adj. (f. °रिका) *Vertrauen einflössend* Spr. 3119.

विश्वासकार्य n. *Vertrauensangelegenheit, Vertrauenssache* 146,28.

विश्वासघात m. *Bruch des Vertrauens, Verrath.*

विश्वासघातक und °घातिन् (MBh. 3,14,12) Adj. *das Vertrauen brechend, verrätherisch.*

विश्वासदेवी f. N. pr. einer *Fürstin.*

विश्वासन n. *das Erwecken von Vertrauen.*

विश्वासपात्र n. und विश्वासभूमि f. (140,8. 144,9) *eine des Vertrauens würdige Person.*

विश्वासस्थान n. *Bürgschaft.*

विश्वासह् (stark °साह्) Adj. *allüberwindend.*

विश्वासकृत्र् und °कर्तर् (wohl fehlerhaft) Nom. ag. *Verräther.*

विश्वासिक Adj. *Jmds* (Gen.) *Vertrauen besitzend.* Compar. °तर्.

विश्वासिन् Adj. 1) *vertrauend, Vertrauen habend.* — 2) *Vertrauen besitzend, zuverlässig.*

विश्वासैकभू f. *die einzige des Vertrauens würdige Person.*

विश्वास्य Adj. 1) *worauf* oder *auf wen man sich verlassen kann, Vertrauen verdienend,* — *einflössend.* Compar. °तर् Daçak. 56,16. — 2) *dem man Muth zusprechen kann, Trost findend.*

विश्वाहा Adv. = विश्वंहा *allezeit, immerdar.*

विश्वेक्षितर् Nom. ag. *Augenzeuge von Allem* Prab. 108,15. v. l. विश्वेशितर्.

विश्वेदेव 1) m. *a*) Pl. *die* Viçve Devâs. — *b*) Bez. *der Zahl 13* am Schluss der Samdehavishaushadhi nach Weber. — *c*) Bein. Mahâpurusha's. — *d*) N. pr. α) एवा पित्रे °देवाय वृष्णे Kâṭh. 17,18. — β) eines Asura Hariv. 3,51,21. — 2) *f. आ *Uraria lagopodioides* Râgan. 4,106.

*विश्वेदेवर् m. *Klitoris.*

*विश्वेभोजस् m. Bein. Indra's.

*विश्वेवेदस् m. Bein. Agni's.

1. विश्वेश 1) m. *a*) *der Herr des Weltalls,* Beiw. und Bein. Brahman's, Vishṇu's und Çiva's. — *b*) N. pr. eines Mannes. — 2) f. आ N. pr. einer Tochter Daksha's und Gattin Dharma's. — 3) n. Name eines Liñga.

2. विश्वेश n. *das unter den* Viçve Devâs *stehende Mondhaus* Uttarâshâḍhâ.

विश्वेशितर् Nom. ag. *der Herr des Weltalls* Prab. 108,15, v. l.

1. विश्वेश्वर 1) m. *a*) *der Herr des Weltalls.* — *b*) N. pr. verschiedener Männer. Auch °तीर्थ, °पण्डित, °पूज्यपाद, °भट्ट, °मिश्र, °सरस्वती, विश्वेश्वराचार्य (Burnell, T.), विश्वेश्वरानन्दसरस्वती und विश्वेश्वराश्रम. — 2) f. ई *a*) *die Herrin des Weltalls.* — *b*) *eine best. Pflanze.* — 3) (wohl n.) N. pr. einer Oertlichkeit.

2. विश्वेश्वर n. = विश्वेश.

विश्वेश्वरदत्तमिश्र m. N. pr. eines Mannes.

विश्वेश्वरपत्तन n. Bein. der *Stadt* Benares M. Müller, Ren. 314, N. 2.

विश्वेश्वरलिङ्ग n. Name eines Liñga.

विश्वेश्वरवेदपादस्तव m. Titel eines Stotra Opp. Cat. 1.

विश्वेश्वरस्थान n. N. pr. einer Oertlichkeit.

विश्वेश्वरस्मृति f. und विश्वेश्वरीय n. Titel von Werken Opp. Cat. 1.

विश्वैकसार n. N. pr. eines heiligen Gebietes.

विश्वौजस् Adj. *allkräftig.*

*विश्वौषध n. *trockener Ingwer* Râgan. 6,25.

*विश्वौही s. u. विश्ववह्.

(विश्व्या) विश्विम्रा Adv. *überall,* mit einer Negation *nirgends.*

1. विष्, विवेष्टि, म्रवेषन् (ṚV. 1,178,2 und episch), वेषन्तीस् (ṚV. 1,181,6) und Intens. वेवेष्टि, *वेविष्टे, वेविषति, वेविषत् (Partic.) und वेविषाण; Partic. विष्ट. 1) *wirken, thätig sein; zu Stande bringen, ausrichten, thun.* — 2) von Gewässern so v. a. *rinnen* ṚV. 1,178,2. 181,6. — 3) *dienend thätig sein* oder *ausführen, dienen.* — 4) *fertig bringen,* so v. a. *bewältigen, in die Gewalt bekommen, beherrschen.* — 5) eine Speise *fertig bringen,* so v. a. *aufzehren.* — 6) वेविषाण etwa so v. a. *unterstützt von* (Instr.). — 7) *enthalten sein in* (Acc.) Tattvak. 19,2. — Caus. वेषयति *bekleiden* Bhâg. P. 11,1,14. — Mit आ in *आवेषण. — Mit उप 1) *besorgen, bedienen;* mit Acc. — 2) *sich aneignen* ṚV. 10,61,12. — Mit नि in निवेष्ट und निवेष्य. — Mit निस् fehlerhaft für 1. विस् mit निस्. — Mit परि 1) *bedienen, aufwarten, Jmd* (Acc.) *Speisen auftragen* 42,9. MBh. 3, 99,5. 13,23,47. 14,85,42. परिविष्यमाण so v. a. *beim Essen seiend.* — 2) ein Mahl —, Speisen *zurüsten,* — *anrichten* MBh. 13,23,9.10. परिविष्ट *zugerüstet, angerichtet* (Speise). — 2) परिविष्यते *einen Hof bekommen* oder *haben* (von Sonne und Mond) Gobh. 4,5,31. परिविष्ट *mit einem Hofe versehen.* — Caus. 1) *Jmd* (Acc.) *Speisen auftragen* MBh. 1,193,9. — 2) Speisen *zurichten,* — *anrichten* Kâmpaka 501. — Mit प्रवि (प्रवी) Desid. in प्रवीविविक्षु. — Mit सम् 1) *zubereiten, beschaffen.* — 2) संविष्ट *gekleidet in* (Instr.).

2. विष् Adj. 1) *aufzehrend* in जरद्विष्. — 2) * = व्यापन.

3. विष् f. *faeces,* auch *Unreinigkeit* überh.

4. *विष्, वेषति (सेचने).

5. *विष्, विष्णाति (विप्रयोगे).